

SARDAR PATEL UNIVERSITY
BCom (II Sem.) Examination
2013

Monday, 15th April
3 - 5 pm

UB02ECOM11 - Advance Banking III
ભારતનું ૧૮૮૧ થી ૨૦૧૪ સુધીનું બેંકીંગ

કુલ ગુણ : ૧૫ × ૪ = ૬૦

- સૂચનાઓ:**
૧. નવા કોર્ષનું પ્રશ્નપત્ર છે.
  ૨. જવાબો પ્રશ્નના ક્રમ પ્રમાણે લખો.
  ૩. સ્વચ્છ, મુદ્દાસર, આકૃતિસભર જવાબો લખો.
  ૪. બધા પ્રશ્નોના ગુણ એક સરખા છે.
  ૫. અંગ્રેજી વ્યાખ્યા અને આંકડાકીય માહિતી આવકાર્ય છે.
  ૬. ગ્રાફ, આકૃતિ, બુલેટીનના રેફરન્સ આવકાર્ય છે.
  ૭. ગપ્પાં કે અસત્ય જવાબો કદી ન લખવા.
- પ્ર.૧(અ) ભારતીય બેન્કિંગનું વિસ્તૃત માળખું - Top to Bottom - સમજાવો. (૦૭)
 (બ) ૧૮૮૧ થી ૨૦૧૪ સુધીનો ભારતીય બેન્કિંગનો સુવર્ણ ઇતિહાસ લખો. (૦૮)
- અથવા**
- પ્ર.૧(અ) એકવીસમી સદીનાં ભારતીય બેંકનાં લક્ષણો ચર્ચો. (૦૮)
 (બ) ભારતીય બેન્કિંગપ્રથા શા માટે ઇંગ્લેન્ડને હુબહુ મળતી આવે છે ? (૦૭)
- પ્ર.૨ નીચેનાં વિધાનોની ખરાઈ કરો, સાચા જવાબો લખો. (૧૫)
- (૧) ગ્રાહકોની સુરક્ષા માટે બેન્કમાં કોઈ કાયદાકીય જોગવાઈ નથી.
  - (૨) રેપોરેટમાં વધારો-ઘટાડો કરવાની સત્તા રિઝર્વ બેન્ક પાસે છે.
  - (૩) દરેક વિદ્યાર્થીને ભારતમાં અભ્યાસ કરવા રાષ્ટ્રિયકૃત બેન્ક □ ૧૦ લાખ લોન આપે છે.
  - (૪) ૨૧ વર્ષની ઉંમરવાળાને જ ઇ-ગ્રાહક કહે છે.
  - (૫) આધુનિક બેન્કિંગ, યુ.જી.સી.ના લેખક ડૉ. એસ.જી. પટેલ છે.
  - (૬) બેન્કિંગકાયદા અસ્તિત્વમાં આવ્યા પછી સુધારતા નથી.
  - (૭) અમુક જ બેન્કો લોકપાલની નિયુક્તી કરે છે.
  - (૮) નોડલ ઓફિસર બેન્કના પટાવાળાનું કામ કરે છે.
- અથવા**
- પ્ર.૨(અ) બેન્કો દ્વારા અપાતી ૩૬૫ દિવસ અને ૭ × ૨૪ કલાકની ATM સગવડનું (૧૦)
 SWOT (લાભ/નબળાઈ/નવી તકો/પડકારો) સમજાવો.
 (બ) બેન્કના નોડલ ઓફિસરની ફરજો સમજાવો. (૦૫)

પ્ર.૩ માગ્યા પ્રમાણે જવાબ આપો.

- (અ) ઈ-ગ્રાહકનાં લક્ષણો (૦૫)
(બ) જામીનગીરી ચકાસણીના હેતુઓ (૦૫)
(ક) જાહેરક્ષેત્રની બેન્ક - વ્યાખ્યાઓ (૦૫)

અથવા

પ્ર.૩ આકૃતી દોરી પરફેક્ટલી સમજ આપો.

- (અ) બેન્કના સી.સી.ટી.વી. કેમેરા (૦૫)
(બ) ઈ-પાસબુક (૦૫)
(ક) ઈ-ચેક (૦૫)

પ્ર.૪(અ) કઈ રીતે પુરવાર કરશો કે થાપણનું સ્થળાંતર કરવાથી શાખાસર્જનમાં વધારો થાય છે ? ઉદાહરણ આપી સમજાવો. (૦૭)

(બ) શા માટે ભારતીય બેન્કિંગમાં નીચેના વર્ષો ચિરંજીવ રહેશે ? (૦૮)

* ૧૮૮૧ * ૧૯૩૫ * ૧૯૭૫ * ૧૯૬૯
* ૧૯૮૬ * ૨૦૦૧ * ૧૯૮૨ * ૧૯૮૦
ફક્ત બે જ લીટીમાં જવાબ લખો.

અથવા

પ્ર.૪(અ) તરલ જામીનગીરી એટલે શું ? ઉદાહરણ આપો તથા તેની લોકપ્રિયતાનાં કારણો આપો. (૦૮)

(બ) જાહેરક્ષેત્રની દસથી વધુ બેન્કોનાં સાચાં નામ લખો. (૦૭)

###